

การกระจายอำนาจทางด้านการคลังและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย: การวิเคราะห์ข้ามจังหวัด

Fiscal Decentralization and Economic Growth in Thailand: A Cross-Provincial Analysis

ฐิตินัฐ วิวัฒน์ชาญกิจ^{1*} และจันทราณุช มหากาญจนนะ²

^{1*, 2}คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Thitinat Wiwatchankij^{1*} and Chandra-nuj Mahakanjana²

^{1*, 2}Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration

(Received: August 11, 2020; Revised: October 12, 2020; Accepted: February, 2021)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่มีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ กำหนดหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ จังหวัด ทำการศึกษาระหว่างปี 2553-2560 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 76 จังหวัดทั่วประเทศ (ยกเว้นบึงกาฬ) งานศึกษานี้จะเป็นครั้งแรกของไทยที่ใช้หน่วยการศึกษาระดับจังหวัดในการทดสอบ สำหรับผลการทดสอบความสัมพันธ์กับแบบจำลองการขยายตัวทางเศรษฐกิจพบว่า ตัวแปรการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่ไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) ซึ่งพิจารณาจากภาษีท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง (Own-revenue) เทียบกับรายได้ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ตัวแปรการกระจายอำนาจทางด้านการคลังรวมเงินอุดหนุน (FDG) ซึ่งพิจารณาจากภาษีท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองรวมกับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางเทียบกับรายได้ทั้งหมด มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า และจำนวนนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ : 1) การกระจายอำนาจทางด้านการคลัง 2) เงินอุดหนุน 3) การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

Abstract

The purpose of this research was to study the impact of fiscal decentralization on economic growth. The unit of analysis was defined as the province. The study was conducted between the years 2010-2017 using a sample of 76 provinces nationwide (except Bueng Kan Province). This study is the first time in Thailand to use the province as a unit of analysis for testing. The correlation test with the economic growth model, it was found that the fiscal decentralization variables excluding grants (FD) considering from own-revenue comparing with the total revenue was correlated in the opposite direction to economic growth, but not statistically significant. Whereas the fiscal decentralization variables including grants (FDG) considering from own-revenue combining with grants from the central government comparing with the total revenue was correlated in the same direction with the economic growth with the statistical significance. For other variables that were in the same direction with the economic growth statistically significant were the amount of electricity sold and the number of tourists.

Keywords: 1) fiscal decentralization 2) local government efficiency 3) economic growth

^{1*} นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (Student, สาขาวิชา Public Administration) Email: wthitinat@gmail.com

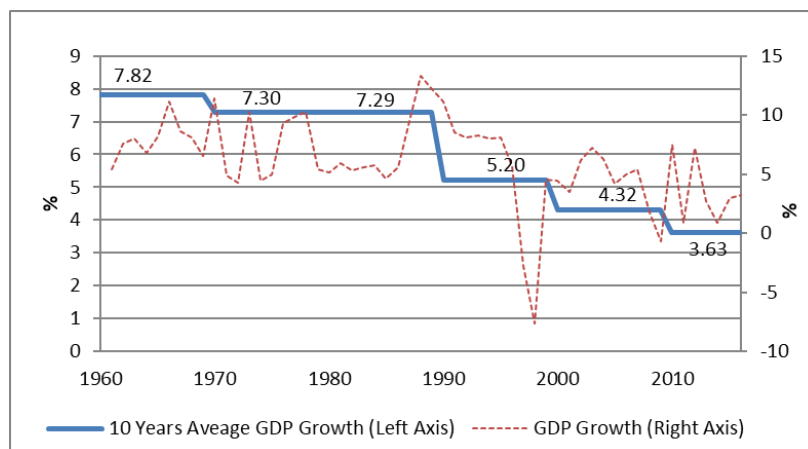
² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (Associate Professor, อาจารย์ประจำสาขาวิชา Public Administration)
บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของคณาจารย์ของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยเคยเป็นหนึ่งในประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจติดอันดับต้น ๆ ของโลก โดยในช่วงทศวรรษที่ 1960 เศรษฐกิจไทยมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างสูงเฉลี่ยที่ 7.82% โดยปัจจัยสำคัญคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเร่งรัดโครงการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะต่อมาช่วงทศวรรษที่ 1970-1980 ด้วยนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากภาคการเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม และเร่งรัดการส่งออกเพื่อทดแทนการนำเข้า ส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ย 7.30% ช่วงทศวรรษที่ 1990 เศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากการขยายตัวทางการค้า การลงทุน รวมถึงการย้ายฐานการผลิตจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในไทย อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยหดตัวอย่างรุนแรงในช่วงปี 1997-1998 เนื่องจากวิกฤติสถาบันการเงิน ทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจไทยในช่วงทศวรรษ 1990 ขยายตัวเฉลี่ยเพียง 5.20%

ภาพ 1 ค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระหว่างทศวรรษที่ 1960 -2017
ที่มา การคำนวณของผู้เขียนและข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทศวรรษหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจช่วงปี 2000 เศรษฐกิจไทยขยายตัวเฉลี่ย 4.32% โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากเงินบาทที่อ่อนค่าลง และการขยายตลาดส่งออกจากการบรรลุข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศทั้งทวีปเอเชียและพหุภาคี ในช่วงทศวรรษที่ 2010 เศรษฐกิจไทยขยายตัวเฉลี่ยเพียง 3.63% ต่ำที่สุดนับจากเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากต้องเผชิญกับคู่แข่งทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น จีน เวียดนาม อินเดีย เป็นต้น โดยเฉพาะภาคการส่งออก ไทยสูญเสียความสามารถทางการแข่งขันจากไม่ได้เปรียบเรื่องแรงงานราคาถูก เงินบาทที่อ่อนค่า และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถแข่งขันทางเทคโนโลยีกับประเทศที่พัฒนาแล้วได้ Wongsindhuwiset and Charunpipatkul (2017, pp. 1-4) คาดการณ์ว่าด้วยอัตราการขยายตัวทาง

เศรษฐกิจของไทยในปี 2560 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 3.5% เทียบกับเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวเฉลี่ย 1% ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 10 ปี จะทำให้ไทยติดกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ไปอีกอย่างน้อย 30 ปี

ในแวดวงวิชาการได้มีข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง หนึ่งในข้อเสนอดังกล่าวคือ แนวคิดด้านการคลังสาธารณะ (Public Finance) เช่น Oates (1993, pp. 237-243) ได้อธิบายการใช้นโยบายการกระจายอำนาจทางด้านการคลังเพื่อบรรลุเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Efficiency) ข้อเสนอที่สำคัญคือการกระจายอำนาจทางด้านการคลังให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรและผลิตสินค้าและบริการสาธารณะมากกว่าระบบรวมศูนย์อำนาจ เนื่องจาก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ถึงความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่ารัฐบาลกลางที่อยู่ห่างไกล นอกจากนี้ Brennan and Buchanan (1980, p. 3) เสนอว่าการกระจายอำนาจทางด้านการคลังยังทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องปรับปรุงนโยบายการคลังให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ขนาดของรัฐบาลเล็กลง รวมถึงการกระจายอำนาจทางด้านการคลังยังช่วยสร้างสถาบันการเมืองให้มีความเข้มแข็ง สนับสนุนให้เกิดกลไกการพร้อมรับผิด (Accountability) และเพิ่มความโปร่งใส (Good Governance) (Lockwood, 2006, pp. 33-60)

ที่ผ่านมามีงานวิจัยจำนวนมากในต่างประเทศที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจทางด้านการคลังกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สำหรับกรณีศึกษาประเทศไทยในอดีตมีงานศึกษาที่ทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าว แต่งานศึกษานี้จะเป็นครั้งแรกของไทยที่ใช้หน่วยการศึกษาระดับจังหวัดในการทดสอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของการกระจายอำนาจทางด้านการคลังต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย
2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการกระจายอำนาจทางด้านการคลังเพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การกระจายอำนาจทางด้านการคลัง (Fiscal Decentralization) คือ การที่รัฐบาลกลางโอนอำนาจในการตัดสินใจทางด้านการคลัง ทั้งการหารายได้ (Revenue Decentralization) และกำหนดรายจ่าย (Expenditure Decentralization) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม งานศึกษานี้มุ่งเน้นทางด้านการคลัง เพราะสะท้อนความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการหารายได้ เพื่อให้มีอิสระในการใช้จ่ายของตนเอง ดังนั้นในการวัดขนาดของการกระจายอำนาจทางด้านการคลัง (Degree of Fiscal Decentralization) ในงานศึกษานี้ จึงเป็นการเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างรายได้ที่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้เอง (Locally Levied Revenues) เทียบกับรายได้รวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทั้งหมด (Total Revenue) ดังนั้นหากสัดส่วนรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง เทียบกับรายได้รวมมีสัดส่วนสูง ย่อมสะท้อนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจายอำนาจทางด้านการคลังสูง ในทางตรงข้ามหากมีสัดส่วนต่ำย่อมสะท้อนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจายอำนาจทางด้านการคลังต่ำ

สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลื่อมมาจากรายได้รัฐบาลกลางจัดสรร (Surcharged Tax Revenues) เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม และค่าภาคหลวง เป็นต้น และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง (Grants) ซึ่งเป็นเงินที่รัฐบาลกลางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็นเงินอุดหนุนแบบทั่วไป (Unconditional Grants) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้จ่ายโดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไข และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (Conditional Grants) ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการใช้จ่ายต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เช่น โครงการนมโรงเรียน และโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ เป็นต้น

สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าพบว่าการกระจายอำนาจทางด้านการคลังของไทย (FD) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ร้อยละ 7.42 ซึ่งถือว่ามีส่วนน้อย สะท้อนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีการกระจายอำนาจทางด้านการคลังอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีรายได้จากเงินอุดหนุน ซึ่งบางส่วนสามารถนำไปใช้จ่ายได้อย่างไม่มีเงื่อนไข ดังนั้น เมื่อเพิ่มเงินอุดหนุนเข้ากับรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองในการทดสอบ ทำให้การกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่รวมเงินอุดหนุน (FDG) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 53.55 รายละเอียดตามตาราง 2

สำหรับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจำนวนมากที่ทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ขอนำเสนอโดยใช้ลักษณะของตัวอย่าง (Sample) เพื่อแยกงานวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

1. งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มประเทศ Bodman (2010, pp. 3,021-3,025) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจทางด้านการคลังกับ

การพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มประเทศ OECD จำนวน 18 ประเทศ ศึกษาระหว่างปี 1981-1998 ผลจากการทดสอบแบบ Cross-sectional Analysis พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ แต่เมื่อทดสอบด้วย Panel Data Analysis พบว่ามีความสัมพันธ์ นอกจากนี้สิ่งที่งานศึกษานี้ได้ค้นพบเพิ่มเติมคือ การกระจายอำนาจทางด้านการคลังสำหรับประเทศที่ปกครองแบบ Unitary States จะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศที่ปกครองแบบ Federal Systems และยังประเทศมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นจำนวนมากจะส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลง เช่นเดียวกับงานของ Baskaran and Feld (2013, pp. 421-445) ที่ทดสอบกับกลุ่มประเทศ OECD จำนวน 23 ประเทศ ศึกษาระหว่างปี 1975-2001 ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจทางด้านการคลังกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ได้เพิ่มเติมจากงานศึกษานี้คือ การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น เป็นอุปสรรคสำคัญขัดขวางการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าในการพิจารณาการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจต้องพิจารณาทั้งมิติทางด้านการเมืองและการคลังควบคู่ไปด้วย ดังนั้นในงานศึกษาของ Filippetti and Sacchi (2016, pp. 1,793-1,824) ที่ทดสอบกลุ่มประเทศ OECD ระหว่างปี 1970-2010 จำนวน 21 ประเทศ จึงได้เพิ่มตัวแปรเชิงสถาบันในแบบจำลองที่ทดสอบพบว่า การกระจายอำนาจทางด้านการคลังจะมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือไม่ขึ้นอยู่กับบริบทของท้องถิ่น กล่าวคือหากการกระจายอำนาจทางด้านภาษี (Tax Decentralization) เพิ่มขึ้น ภายใต้การกระจายอำนาจการบริหารและการปกครอง (Administrative and Political Decentralization) ที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามถ้าการกระจายอำนาจทางด้านภาษีเพิ่มขึ้น ภายใต้การกระจายอำนาจการบริหารและการปกครองที่ลดลง จะส่งผลให้เศรษฐกิจหดตัว

2. งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างหน่วยการปกครองภายในแต่ละประเทศ Nguyen and Anwar (2011, pp. 3-14) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจทางด้านการคลังกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ใช้กลุ่มตัวอย่าง 61 จังหวัดของเวียดนาม ศึกษาระหว่างปี 1997-2007 ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจทางด้านรายจ่ายมีความสัมพันธ์ทางลบ ขณะที่รายได้อาจมีความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลกลางยังคงมีบทบาทสำคัญในการลงทุน นอกจากนี้ การกระจายอำนาจทางด้านรายจ่าย ยังเพิ่มโอกาสให้เกิดการคอร์รัปชัน สำหรับงานศึกษาในประเทศอื่น เช่น Adefeso (2014, pp. 102-115) ศึกษาประเทศไนจีเรียช่วงเวลาระหว่างปี 1970-2013 ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจทั้งรายจ่ายและทางด้านรายได้ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยงานวิจัยนี้ให้เหตุผลว่า อาจเป็นเพราะการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองท้องถิ่น ส่งผลให้ผลการศึกษาที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ Yushkov (2015, pp. 404-418) ทดสอบความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่าง ๆ ของรัสเซีย จำนวน 78 แห่ง ทำการศึกษาในช่วงปี 2005-2012 ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจทางด้านรายจ่ายและทางด้านรายได้มีความสัมพันธ์ทางลบ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ส่งผลให้ไม่มีแรงจูงใจในการจัดเก็บภาษีและใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันการที่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนที่สูง ส่งผลให้เงินอุดหนุนที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

3. งานวิจัยที่ใช้ประเทศไทยเป็นกรณีศึกษา Krueathep (2010, pp. 60-74) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจทางด้านการคลังกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ระหว่างปี 1972-2008 ใช้วิธีวิเคราะห์แบบอนุกรมเวลา (Time-series Analysis) ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการกำหนดนโยบายรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังยึดติดอยู่กับงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกลาง กฎหมายยังไม่อนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำงบประมาณขาดดุล หรือกู้ยืมเงิน นอกจากนี้ การขาดวินัยทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ในการผลิตบริการสาธารณะยังไม่มีประสิทธิภาพ ต่อมา Horrayangkul

and Wutthirong (2003, pp. 42-54) ศึกษาปัจจัยการกระจายอำนาจทางการคลังที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ใช้ข้อมูล Time-series ตั้งแต่ปี 2544-2552 ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจทางการคลังไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยมีสาเหตุหลักคือ 1) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เอื้อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองขาดประสิทธิภาพเนื่องจากปัญหาอุปสรรค และ 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ของตนเองอย่างแท้จริง ล่าสุดงานศึกษาของ Phouthakannha, N., et al, (2020, pp. 147-156) ทดสอบความสัมพันธ์ของการกระจายอำนาจทางการคลังกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย จำนวน 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางตอนบน ภาคกลางตอนล่าง และภาคใต้ ทำการศึกษาระหว่างปี 2004-2017 ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจทางการคลังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย ถ้าพิจารณาเฉพาะเจาะจงลงไปจะพบว่า การกระจายอำนาจด้านรายได้ (Revenue Decentralization) รายได้รัฐบาลจัดสรร (Transfer Dependency) และรายได้เงินอุดหนุน (Vertical Fiscal Imbalance) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจทั้ง 5 ภาคของไทย อย่างไรก็ตาม พบว่าการกระจายอำนาจทางด้านรายจ่ายมีความสัมพันธ์ทางลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย (Methods)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดหน่วยการวิเคราะห์คือจังหวัด ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 จังหวัดทั่วประเทศ (ยกเว้นจังหวัดบึงกาฬ) ทำการศึกษาระหว่างปี 2553-2560 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจทางการ

คลังที่ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดตัวแปรหลักที่ใช้ในการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) ตัวแปรการกระจายอำนาจทางการคลังที่ไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) พิจารณาจากภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองเทียบกับรายได้รวมทั้งหมด และ 2) ตัวแปรการกระจายอำนาจทางการคลังที่รวมเงินอุดหนุน (FDG) พิจารณาจากภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองรวมกับเงินอุดหนุนเทียบกับรายได้รวมทั้งหมด พร้อมกับกำหนดตัวแปรควบคุมอื่น (Control Variables) ที่คาดการณ์ว่าจะมีความสัมพันธ์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่อหัว สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ จำนวนสถานประกอบการ ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า และจำนวนนักท่องเที่ยว มาวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดสมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบตามตาราง 1 และใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดต่อหัว จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. ข้อมูลรายได้จัดเก็บเอง และเงินอุดหนุน จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
3. ข้อมูลจำนวนประชากร จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
4. ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ
5. ข้อมูลสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ จากธนาคารแห่งประเทศไทย
6. ข้อมูลจำนวนสถานประกอบการ จากสำนักงานประกันสังคม
7. ข้อมูลปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า จากการไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
8. ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว จากสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาคือ

$$d \log (\text{RealGPPPC}_{it}) = \alpha + \beta_1 d \log (\text{FD}_{it}) + \beta_2 d \log (\text{FDG}_{it}) + \beta_3 d \log (\text{POP}_{it}) + \beta_4 d \log (\text{PY}_{it}) + \beta_5 d \log (\text{Credit}_{it}) + \beta_6 d \log (\text{ESTB}_{it}) + \beta_7 d \log (\text{ELECT_SOLD}_{it}) + \beta_8 d \log (\text{No_TOURISM}_{it}) + \epsilon_{it}$$

โดยที่

RealGPPPC_{it} = ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดต่อหัวของจังหวัด i ณ ปีที่ t

FD_{it} = การกระจายอำนาจทางด้านการคลังไม่รวมเงินอุดหนุน (พิจารณาจากภาษีท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองเทียบกับรายได้รวมทั้งหมด) ของจังหวัด i ณ ปีที่ t

FDG_{it} = การกระจายอำนาจทางด้านการคลังรวมเงินอุดหนุน (พิจารณาจากภาษีท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จัดเก็บเองรวมกับเงินอุดหนุนเทียบกับรายได้รวมทั้งหมด) ของจังหวัด i ณ ปีที่ t

POP_{it} = จำนวนประชากรของจังหวัด i ณ ปีที่ t

PY_{it} = รายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่อหัวของจังหวัด i ณ ปีที่ t

Credit_{it} = จำนวนสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ของจังหวัด i ณ ปีที่ t

ESTB_{it} = จำนวนสถานประกอบการของจังหวัด i ณ ปีที่ t

ELECT_SOLD_{it} = ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้าของจังหวัด i ณ ปีที่ t

No_TOURISM_{it} = จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัด i ณ ปีที่ t

ϵ_{it} = Error Term

นอกจากนี้เพื่อให้การประมาณค่าแบบจำลองมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และได้ค่าที่เหมาะสมที่สุด จึงได้พัฒนาเทคนิคประมาณค่าโดยการกำหนดความแตกต่างของกลุ่มข้อมูล และสามารถสร้างสมมติฐานแบ่งแบบจำลองออกเป็น 2 แบบคือ แบบจำลองผลกระทบคงที่ (Fixed Effect Model) และแบบจำลองผลกระทบแบบสุ่ม (Random Effect Model) พร้อมทั้งหาความเหมาะสมของแบบจำลอง โดยใช้ Lagrange

แบบจำลองผลกระทบคงที่ (Fixed Effect Model)

เป็นแบบจำลองที่อาศัยนำค่าคงที่ซึ่งกำหนดให้คงที่ในทุกช่วงเวลา แต่มีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มมาใส่ในแบบจำลอง (Individual Effect on Cross-sectional Unit) โดยตั้งสมมติฐานว่าความแตกต่างของข้อมูล จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละกลุ่มข้อมูล มีรูปแบบทั่วไปตามสมการดังนี้

$$y_{it} = \alpha_0 + \alpha_i + \beta'x_{it} + u_{it}$$

โดยที่

y_{it} คือ เวกเตอร์ตัวแปรตามของแต่ละกลุ่มข้อมูล i ในช่วงเวลาต่าง ๆ

α_0 คือ ค่าคงที่โดยรวม

Multiplier Test เพื่อทดสอบความเหมาะสมระหว่างแบบจำลอง Pooled OLS Model และ Random Effect Model หลังจากนั้นทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง Fixed Effect Model และ Random Effect Model โดยใช้ Hausman Test รวมทั้งทดสอบข้อกำหนดเพื่อควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อตกลง ได้แก่ Multicollinearity, Heteroscedasticity, Autocorrelation และ Unit Root

α_i คือ ค่าคงที่ในแต่ละกลุ่มข้อมูล (Cross-sectional Unit, Group Effect)

β' คือ เวกเตอร์ของพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้ของตัวแปรต้น

x_{it} คือ เวกเตอร์ตัวแปรต้นของแต่ละกลุ่มข้อมูล i ในช่วงเวลาต่าง ๆ

u_{it} คือ ตัวรบกวน

แบบจำลองผลกระทบแบบสุ่ม (Random Effect Model)

เป็นแบบจำลองที่กำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละกลุ่มเป็นตัวแปรเชิงสุ่ม (Random) แทนที่จะเป็นค่าคงที่เช่นเดียวกับแบบจำลองผลกระทบคงที่ โดยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปทั่วไปคือ

$$y_{it} = \alpha + \beta'x_{it} + \varepsilon_i + u_{it}$$

โดยที่

y_{it} คือ เวกเตอร์ตัวแปรตามของแต่ละกลุ่มข้อมูล i ในช่วงเวลาต่าง ๆ

α คือ ค่าคงที่

β' คือ เวกเตอร์ของพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้ของตัวแปรต้น

x_{it} คือ เวกเตอร์ตัวแปรต้นของแต่ละกลุ่มข้อมูล i ในช่วงเวลาต่าง ๆ

ε_i คือ ตัวรบกวนซึ่งเป็นตัวแปรเชิงสุ่มในแต่ละกลุ่มข้อมูล i

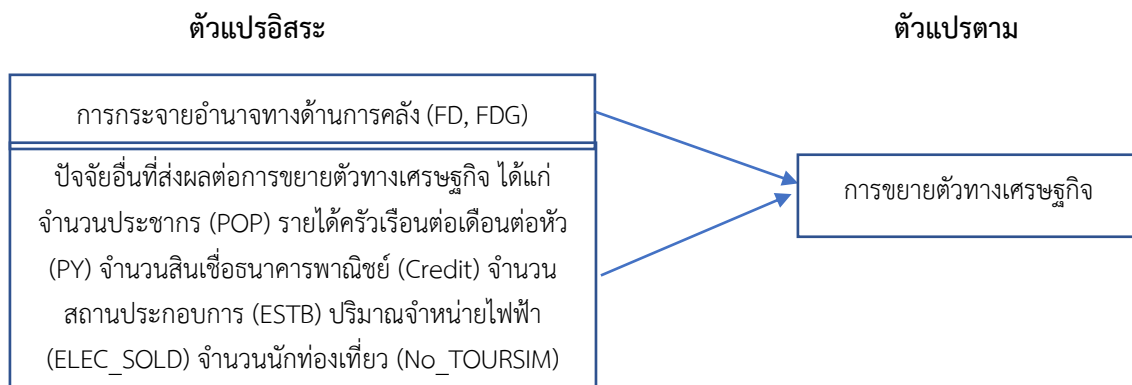
u_{it} คือ ตัวรบกวน

ตาราง 1 สรุปสมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบ

ตัวแปรอิสระ	ความสัมพันธ์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
การกระจายอำนาจทางด้านการคลังไม่รวมเงินอุดหนุน (FD)	สัมพันธ์ทางลบ
การกระจายอำนาจทางด้านการคลังรวมเงินอุดหนุน (FDG)	สัมพันธ์ทางบวก
จำนวนประชากร (POP)	สัมพันธ์ทางบวก
รายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่อหัว (PY)	สัมพันธ์ทางบวก
จำนวนสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Credit)	สัมพันธ์ทางบวก
จำนวนสถานประกอบการ (ESTB)	สัมพันธ์ทางบวก
ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า (ELECT_SOLD)	สัมพันธ์ทางบวก
จำนวนนักท่องเที่ยว (No_TOURISM)	สัมพันธ์ทางบวก

หมายเหตุ กำหนดสมมติฐานการใช้จ่ายเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ไม่มีการใช้จ่ายข้ามจังหวัด

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการศึกษา (Results)

1) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

เป็นการศึกษาลักษณะข้อมูลของตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553-2560 ประกอบด้วย ผลผลิตมวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัว (Real Gross Province Product Per Capita (Real

GPPPC)) การกระจายอำนาจทางด้านการคลังไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) การกระจายอำนาจทางด้านการคลังรวมเงินอุดหนุน (FDG) จำนวนประชากร (POP) รายได้ครัวเรือนต่อหัวต่อเดือน (PY) สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Credit) จำนวนสถานประกอบการ (ESTB) ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า (ELECT_SOLD) และจำนวน

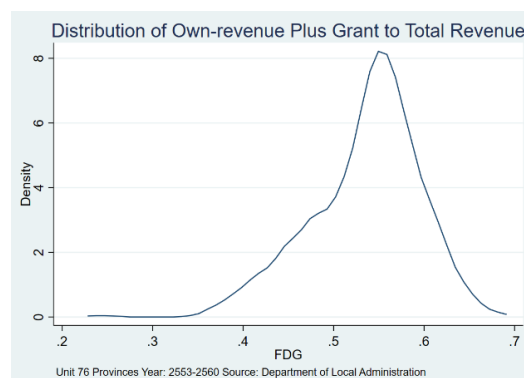
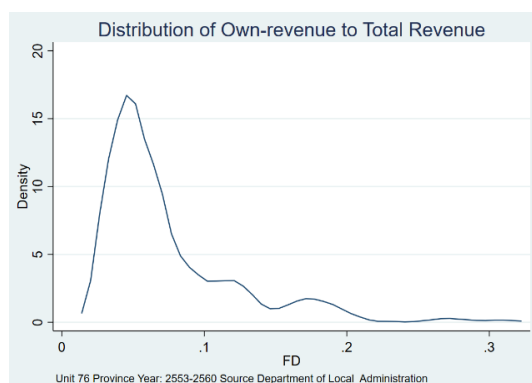
นักท่องเที่ยว (No_TOURSIUM) สำหรับค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์แต่ละหัวข้อคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) แสดงรายละเอียดตามตาราง 2

สำหรับตัวแปรการกระจายอำนาจทางด้านการคลัง ซึ่งในงานวิจัยนี้กำหนดตัวแปรต้นสำคัญที่ใช้ในการศึกษา หากพิจารณาเปรียบเทียบกับ

การกระจายตัว (Distribution) ระหว่างการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่ไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) กับการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่รวมเงินอุดหนุน (FDG) พบว่าเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางส่งผลต่อการกระจายตัวของทั้ง 2 ตัวแปรดังกล่าวเปลี่ยนไปจากเดิมทั้งค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง รายละเอียดแสดงตามภาพ 3

ตาราง 2 สถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std. Dev.	Skewness	Kurtosis
RealGPPPC (พันล้านบาท)	98.16	59.30	593.21	23.69	99.49	2.41	9.01
FD (ร้อยละ)	0.0742	0.0578	0.3140	0.0226	0.0478	1.96	7.44
FDG (ร้อยละ)	0.5355	0.5455	0.6772	0.2423	0.0602	(0.67)	3.70
POP (พันคน)	875.71	671.27	8,832.48	185.29	1,003.00	6.00	45.81
PY (พันบาท)	22.55	21.34	49.19	8.48	6.41	1.17	5.14
CREDIT (พันล้านบาท)	124.43	23.15	7,692.57	1.98	695.62	8.76	79.95
ESTB (แห่ง)	5,523.48	2,196.00	49,165.00	585.00	16,577.09	7.80	65.48
ELECT_SOLD (ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง)	2,144.18	750.77	36,525.45	87.98	4,388.95	5.62	40.54
No_TOURISM (ล้านคน)	2,919.19	1,404.02	63,575.74	163.37	6,172.97	6.93	57.59

ภาพ 3 การกระจายตัว (Distribution) ของตัวแปรการกระจายอำนาจทางด้านการคลังไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) กับตัวแปรการกระจายอำนาจทางด้านการคลังรวมเงินอุดหนุน (FDG)

ตาราง 3 Pair-Wise correlation matrix

	dlog (FD)	dlog (FDG)	dlog (POP)	dlog (PY)	dlog (CREDIT)	dlog (ESTB)	dlog (ELECT_S OLD)	dlog (No_TOU RISM)
dlog(FD)	1.0000	-	-	-	-	-	-	-
dlog(FDG)	0.1132	1.0000	-	-	-	-	-	-
dlog(POP)	-0.0211	-0.0623	1.0000	-	-	-	-	-
dlog(PY)	-0.0557	0.1177	-0.0197	1.0000	-	-	-	-
dlog(CREDIT)	-0.0900	0.2111	-0.0439	0.2320	1.0000	-	-	-
dlog(ESTB)	-0.0564	0.0254	0.0957	0.0136	-0.0486	1.0000	-	-
dlog(ELECT_SOLD)	0.0202	0.1028	0.2010	0.0193	0.1096	0.0408	1.0000	-
dlog(No_TOURISM)	-0.1082	0.0319	0.0028	0.1792	0.1056	0.0054	0.1098	1.0000

2. การทดสอบเงื่อนไขของตัวแปร

การวิเคราะห์สมการถดถอย คือ การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรตาม ซึ่งเป็นเป้าหมายของการศึกษากับตัวแปรอิสระซึ่งเป็นปัจจัยสาเหตุที่สามารถควบคุมหรืออธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม การศึกษาด้วยวิธีวิทยานี้จำเป็นกำหนดข้อตกลงหลายประการเพื่อควบคุมความคลื่อนไหวของตัวแปรส่วนเหลือ รวมทั้งในการทดสอบความสัมพันธ์ของสมการถดถอยจำเป็นต้องมีข้อกำหนดเพื่อควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อตกลง หากตรวจพบว่าไม่สอดคล้องจำเป็นต้องแก้ไขแบบจำลองเพื่อให้มีความสอดคล้อง มิเช่นนั้นผลการวิจัยจะผิดพลาดและนำไปสู่การนำไปใช้กำหนดนโยบายที่ผิดพลาดด้วย

การทดสอบข้อกำหนดเพื่อควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อตกลงของแบบจำลองก่อนนำไปทดสอบหาความสัมพันธ์ ได้แก่ Multicollinearity Test, Heteroscedasticity Test, Autocorrelation Test และ Unit Root Test ได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

1) Multicollinearity Test: ทดสอบ Pair-Wise correlation matrix ไม่พบความสัมพันธ์ระดับสูงระหว่างตัวแปรต้นที่ใช้ในการทดสอบ ซึ่งอาจส่งผลต่อผลลัพธ์ที่ได้ของการทดสอบรายละเอียดตามตาราง 3

2) Heteroscedasticity Test: ทดสอบด้วย Breusch-Pagan Lagrange Multiplier ซึ่งกำหนด H_0 : No cross-section dependence in residuals และ H_1 : Cross-section dependence in residuals ผลการทดสอบพบค่า prob < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ดังนั้น สรุปว่าข้อมูลไม่มีปัญหา Heteroscedasticity

3) Autocorrelation Test ทดสอบด้วยค่าสถิติ Durbin-Watson statistic (D.W.) สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$D.W. = \frac{\sum_{i=2}^T (\epsilon_i - \epsilon_{i-1})^2}{\sum_{i=1}^T \epsilon_i^2}$$

โดยที่ ϵ คือค่าคลาดเคลื่อนของสมการถดถอยที่ประมาณด้วยวิธี Ordinary Least Square กำหนดสมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบคือ $H_0: \rho = 0$ (Non-autocorrelation) ซึ่งมีค่าใกล้เคียง 2 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation จากสูตรดังกล่าวข้างต้นเมื่อคำนวณค่า Durbin-Watson statistic พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.03 ซึ่งมีค่าใกล้เคียง 2 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation

4) Unit Root Test ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้วิธี Augmented Dickey Fuller (ADF) ในการทดสอบกำหนดสมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบคือ H_0 : Non-stationary และ H_1 : Stationary ซึ่งผลการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ด้วยวิธี Unit Root Test ของแต่ละตัวแปร พบว่า ค่า prob < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ดังนั้น ตัวแปรดังกล่าวมีคุณสมบัติ Stationary

เมื่อตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบผ่านเงื่อนไขต่าง ๆ แล้วต่อมาจึงนำมาทดสอบความสัมพันธ์กับแบบจำลอง ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นจึงใช้ Lagrange Multiplier Test เพื่อทดสอบความเหมาะสมระหว่างแบบจำลอง Pooled OLS Model และ Random Effect Model โดยกำหนดสมมติฐานที่ใช้ใน

การทดสอบคือ H_0 : No Effect และ H_1 : Random Effect ผลการทดสอบพบว่าค่า prob < 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 สรุปได้ว่าควรใช้การประมาณค่าแบบจำลองแบบ Random Effect Model เมื่อเทียบกับ Pooled OLS Model ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หลังจากนั้นทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง Fixed Effect Model และ Random Effect Model โดยใช้ Hausman Test โดยกำหนดสมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบคือ H_0 : Random Effect Appropriate และ H_1 : Fixed Effect Appropriate ผลการทดสอบพบว่า prob > 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 สรุปว่า Random Effect Model มีความเหมาะสมกว่า Fixed Effect Model

3. ผลการทดสอบความสัมพันธ์

ทดสอบโดยใช้แบบ Panel Data และมีการพิจารณาความเหมาะสมของแบบจำลองตามที่กล่าวมา ผลการทดสอบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาการกระจายอำนาจทางการคลังและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ พบว่า ตัวแปรการกระจายอำนาจด้านการคลังไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) ซึ่งพิจารณาเฉพาะภาษีท้องถิ่นปกครองท้องถิ่นจัดเก็บเองเทียบกับรายได้รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขณะที่ตัวแปรการกระจายอำนาจด้านการคลังรวมเงินอุดหนุน (FDG) ซึ่งพิจารณาภาษีท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองรวมกับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางเทียบกับรายได้รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

สำหรับตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่อหัว (PY) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริโภคทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่ว่าเมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อเนื่องไปยังการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ 1) ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า

(ELEC_SOLD) เนื่องจากร้อยละ 70 ของปริมาณจำหน่ายไฟฟ้าเป็นของภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นปริมาณจำหน่ายไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น จึงสะท้อนว่าภาคการผลิตและภาคบริการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของเศรษฐกิจไทยมีการขยายตัว และ 2) จำนวนนักท่องเที่ยว (No_TOURISM) ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการบริโภคของประชาชน จึงช่วยให้เศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัว สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนประชากร (POP) ทั้งนี้เกิดจากผลิตภาพ (Productivity) ของประชากรไทยที่ลดลง รวมถึงขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ (Skilled Labor) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญตามที่ Jitsuchon (2012, pp. 13-20) ได้เคยให้ข้อสังเกตไว้ รวมถึง Wongsindhuwiseth & Charunpipatkul (2017, pp. 1-4) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ประเทศไทยมีปัญหาด้านคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นหากไทยจะยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนตัวแปรอื่นที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรของสินค้าทุน ซึ่งแบบจำลองที่ใช้ในการทดสอบกำหนดไว้ 2 ตัวแปรคือ 1) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Credit) เนื่องจากศักยภาพสินค้าทุนของไทยอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ปริมาณสินเชื่อที่ภาคการผลิตได้รับไม่ส่งผลไปยังภาคเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ Chareongwongsak (2015, pp. 1-24) และ Jitsuchon (2013, pp. 44-47) ที่ระบุว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถรักษาอัตราการขยายตัวในระดับที่สูงได้อย่างต่อเนื่อง เพราะขาดการพัฒนานวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น และ 2) จำนวนสถานประกอบการ (ESTB) เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ไม่ได้บ่งชี้ถึงกำลังการผลิต และศักยภาพการผลิตของสถานประกอบการ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่แตกต่างกัน สำหรับรายละเอียดค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ตามแบบจำลอง แสดงรายละเอียดในตาราง 4 ทั้งนี้ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ และการขยายตัวทางเศรษฐกิจไว้ตาราง 5

ตาราง 4 ผลการศึกษาเกี่ยวกับแบบจำลองการขยายตัวทางเศรษฐกิจด้วย Random Effect Model

Independent Variables	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Constant	0.0099 0.000	0.0091 0.000	0.0096 0.000	0.0085 0.000	0.0087 0.058	0.0087 0.000	0.0036 0.026	0.0018 0.297
dlog(FD)	-0.0028 0.855	-0.0083 0.594	-0.0094 0.538	-0.0058 0.699	-0.0061 0.687	-0.0059 0.700	-0.0082 0.576	-0.0041 0.778
dlog(FDG)	- -	0.0953** 0.002	0.0863** 0.004	0.0739** 0.014	0.0750** 0.015	0.0746* 0.015	0.0573* 0.055	0.0570* 0.054
dlog(POP)	- -	- -	-0.4695** 0.000	-0.4652** 0.000	-0.4658** 0.000	-0.4680** 0.0000	-0.5938** 0.000	-0.5899** 0.000
dlog(PY)	- -	- -	- -	0.0971** 0.000	0.0982** 0.001	0.0980** 0.001	0.0999** 0.001	0.0870** 0.003
dlog(Credit)	- -	- -	- -	- -	-0.0051 0.863	-0.0046 0.876	-0.0237 0.412	-0.0273 0.341
dlog(ESTB)	- -	- -	- -	- -	- -	0.0048 0.901	0.0018 0.923	0.0019 0.916
dlog(ELECT_SOLD)	- -	- -	- -	- -	- -	- -	0.3276** 0.000	0.3124** 0.0000
dlog(No_TOURISM)	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	0.0562** 0.005
R ²	0.0001	0.0179	0.0614	0.0806	0.0806	0.0806	0.1477	0.1605
Obs	532	532	532	532	532	532	532	532
No of province	76	76	76	76	76	76	76	76
Prob (F-statistic)	0.8554	0.0080	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000

หมายเหตุ t-statistic คือ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บ, ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

ตาราง 5 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	ความสัมพันธ์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
การกระจายอำนาจทางการคลังไม่รวมเงินอุดหนุน (FD)	มีความสัมพันธ์ทางลบแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
การกระจายอำนาจทางการคลังรวมเงินอุดหนุน (FDG)	มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ
จำนวนประชากร (POP)	มีความสัมพันธ์ทางลบและมีนัยสำคัญทางสถิติ
รายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่อหัว (PY)	มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ
จำนวนสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Credit)	มีความสัมพันธ์ทางลบแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
จำนวนสถานประกอบการ (ESTB)	มีความสัมพันธ์ทางบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้า (ELECT_SOLD)	มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ
จำนวนนักท่องเที่ยว (No_TOURISM)	มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการกระจายอำนาจทางการคลังเพื่อช่วยส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 รัฐบาลกลางควรเพิ่มเงินอุดหนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะเงินอุดหนุนทั่วไป (General Grant)

เนื่องจากเป็นเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และทำให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลักษณะของเงินอุดหนุนทั่วไป ยังเป็นเงินอุดหนุนที่มีการกระจายอำนาจ

มากที่สุด ซึ่งในทฤษฎีเงินอุดหนุน (Theory of Grant) เงินอุดหนุนทั่วไปทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับความพึงพอใจที่สูงกว่าเงินอุดหนุนประเภทอื่น เพราะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น (Income Effect) โดยไม่กระทบต่อระดับราคาหรือต้นทุนในการผลิตสินค้าสาธารณะ (No Price Effect) นอกจากนี้ งานศึกษาของ Wiwatchankij (2005, p. 130) พบว่าเงินอุดหนุนทั่วไปส่งผลให้ขนาดของรัฐบาลเล็กลงเมื่อเทียบกับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เพราะผู้บริหารท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การจัดสรรเงินอุดหนุนควรกำหนดสูตรที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการจัดสรร สร้างความแน่นอนของรายได้ และลดการแทรกแซงทางการเมือง นอกจากนี้การเพิ่มเงินอุดหนุน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอกับภารกิจและสร้างความสมดุลทางด้านการคลังตามแนวตั้ง (Vertical Imbalance) และสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Horizontal Imbalance) เนื่องจากความสามารถในการจัดเก็บภาษีมีความแตกต่างกัน รวมถึงความแตกต่างกันด้านความเจริญทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ

สรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

1. ประเด็นการศึกษาผลของการกระจายอำนาจทางด้านการคลังและการขยายตัวทางเศรษฐกิจตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัย พบว่าการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่รวมเงินอุดหนุน (FDG) มีความสัมพันธ์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่ไม่รวมเงินอุดหนุน (FD) ซึ่งผลดังกล่าว อาจสวนทางกับทฤษฎีการกระจายอำนาจทางด้านการคลังกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งมีข้อสมมติฐานว่าการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่แท้จริงจะช่วยให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการของประชาชนดีกว่ารัฐบาลกลางที่อยู่ห่างไกล รวมถึงหากพิจารณาตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การพัฒนาพบว่า การเพิ่มบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะช่วยให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาจากการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่

งบประมาณ และบุคลากร นอกจากนี้ ยังมีส่วนช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งกระตุ้นให้การใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ไม่นับรวมว่าประชาชนยังสามารถติดตามตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม นอกเหนือไปจากเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพิจารณาในมิติอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ และการจัดสรรทรัพยากร รวมถึงต้องคำนึงถึงหลักการพื้นฐานที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการคลังในการสนับสนุนการใช้จ่ายตามภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อไม่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเพียงหน่วยรับจ่ายงบประมาณของรัฐบาล โดยไม่มีอำนาจในการควบคุมหรือมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

นอกจากนี้การจัดสรรเงินอุดหนุนควรกำหนดสูตรที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มความโปร่งใส และสร้างความแน่นอนของรายได้ที่จัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลดอำนาจทางการเมืองที่จะเข้ามาแทรกแซงทั้งนี้ควรมีการประเมินประสิทธิภาพของสูตรที่ใช้ในการจัดสรรอยู่เสมอว่าสามารถแก้ไขปัญหาทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ และมีการปรับเปลี่ยนสูตรให้เหมาะสม Varanyuwattana (2011, pp. 86-87) เสนอว่าสูตรในการจัดสรรเงินอุดหนุนจะต้องคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. จัดสรรเงินอุดหนุนตามความต้องการที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดต่าง ๆ เช่น ความหนาแน่น ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน สัดส่วนประชากรสูงอายุและวัยเรียน เป็นต้น
2. จัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพต่ำ โดยธรรมชาติให้ได้รับเงินอุดหนุนมาก เพื่อสร้างความเท่าเทียมกันทางการคลัง
3. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มความพยายามในการเก็บภาษีของตนเอง โดยรวมความพยายามในการจัดเก็บภาษี (Tax Efforts) เข้าไปในสูตรคำนวณ

4. ให้เกิดความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่ายที่จำเป็น

2. ประเด็นการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการกระจายอำนาจทางการคลังเพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัย จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งสัมพันธ์กับผลการศึกษาที่มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองเทียบกับรายได้รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถึงแม้ตาม พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะพยายามเพิ่มสัดส่วนดังกล่าวให้เพิ่มมากขึ้น แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นรัฐบาลยังไม่สามารถผลักดันให้รายได้เป็นไปตามเป้าหมาย จนนำไปสู่การแก้ไข พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ในปี 2549 ทั้งนี้ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน จะทำให้สามารถทราบถึงขนาดและความจำเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้อำนาจการตัดสินใจมาใช้สนับสนุนภารกิจดังกล่าว รวมทั้งการช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง เช่น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจหน้าที่น้อยเกินไป ทำให้เป็นภาระทางการคลังของรัฐบาลกลางที่ต้องเข้ามาแทรกแซงการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทางตรงข้าม หากการแบ่งภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากเกินไป แม้ว่าอาจทำให้หน้าที่ภาระความรับผิดชอบทางการคลังของรัฐบาลกลางลดลง แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับเป็นผู้ที่มีภารกิจรับผิดชอบเพิ่มขึ้นแทน โดยที่แหล่งรายได้ของตนเองมีอยู่จำกัด ขณะเดียวกันหน้าที่ของรัฐบาลกลางด้านอื่น ๆ เช่น การสร้างความเท่าเทียมกันของการให้บริการ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หน้าที่เหล่านี้จะทำได้ดีกว่าหากเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง ที่สำคัญการกระจายอำนาจทางการคลังของไทยควรดำเนินการควบคู่ไปทั้งด้านรายได้และด้านรายจ่าย เพราะหากทำเพียงด้านใดด้านหนึ่งอาจเกิดปัญหาเหมือนอย่างท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยเผชิญอยู่ในปัจจุบันคือการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอ

กับรายจ่ายที่จำเป็น เนื่องจากรัฐบาลกลางมอบหมายแต่ภารกิจหน้าที่ แต่ไม่ได้กระจายอำนาจในการจัดเก็บภาษี จึงทำให้รัฐบาลกลางต้องช่วยเหลือโดยการให้เงินอุดหนุน ดังนั้นเพื่อให้การกระจายอำนาจทางการคลังมีความสมดุลเกิดขึ้น จึงควรกระจายอำนาจทางด้านรายได้เพิ่มมากขึ้น เช่น มีอำนาจในการกำหนดประเภทของภาษี และอัตราภาษีที่จัดเก็บเอง ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เพื่อทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดกลไกการแข่งขันกัน (Inter-jurisdictional Competition) และส่งผลต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะและส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้มากขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยยังเก็บภาษีเองได้น้อย ดังนั้นจึงต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนตามเกณฑ์การจัดสรรที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในแต่ละปี ดังนั้น แนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองในเบื้องต้นคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี Chinnasri et al. (2015, pp. 184-201) เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมโดยการประชาสัมพันธ์การชำระภาษีผ่านช่องทางที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับรู้ถึงการนำเงินจากภาษีและค่าธรรมเนียมไปใช้ประโยชน์ สำหรับแนวทางในการพัฒนาแหล่งรายได้ Tanchai et al. (2015, pp. 7-44) ได้นำเสนอแหล่งรายได้ใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากแหล่งรายได้ 4 ประเภท กล่าวคือ 1) ค่าธรรมเนียมในการใช้บริการสาธารณะ (User Charges) ซึ่งจะเก็บจากการได้รับบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้ 2) กิจการพาณิชย์และกิจการเพื่อสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งการดำเนินกิจการพาณิชย์ (Local Public Enterprise) และการดำเนินกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) 3) การพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น โดยใช้โครงสร้างแรงจูงใจ (Incentive) ให้ภาคธุรกิจเข้ามาลงทุนในท้องถิ่น รวมถึงสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) และ 4) การกู้ยืม/พันธบัตร ผ่านธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวในปัจจุบันก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ยังไม่สามารถ

ดำเนินการได้ รวมถึงอาจต้องพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น Pattamasiriwat (2008, pp. 125-132) เสนอให้มีการปรับปรุงภาษีทรัพย์สิน ซึ่งเดิมเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บในรูปภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่บนฐานรายได้ (Income Base) ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่แท้จริง รวมถึงภาษีทั้ง 2 ประเภทมีข้อยกเว้นและลดหย่อนในการจัดเก็บภาษีค่อนข้างมาก จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการคำนวณโดยยึดเอามูลค่าสินทรัพย์เป็นฐานการคำนวณ

2.3 การใช้จ่ายเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ให้กับทรัพยากรมนุษย์และสาธารณูปโภคในท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ Jitsuchon (2013, pp. 44-47) มองสาเหตุที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวในอัตราต่ำในช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากแรงงานไทยขาดคุณภาพ ทำงานที่ไม่ตรงกับสายงานหรือต่ำกว่าศักยภาพ ขาดการพัฒนาและปรับปรุงทุนมนุษย์ (Human Capital) ขณะที่ Thawornkrai Wong et al. (2011, pp. 23-25) ได้ศึกษาการลงทุนภาครัฐในสาธารณูปโภคหลัก ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา ผลการศึกษาพบว่า การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐช่วยกระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชน และเพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับโครงสร้างอุตสาหกรรมของท้องถิ่นในอนาคต รวมถึงใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาจับจ่ายใช้สอย และบริโภคสินค้าและบริการ ก่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่น

2.4 การปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐและโครงสร้างเศรษฐกิจการเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ เป็นกลไก

สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญเติบโต Jitsuchon (2014, pp. 18-25) เสนอความเห็นในมุมมองเชิงสถาบัน (Institutional Economics) เพื่ออธิบายความสามารถของขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูงและต่อเนื่อง (Sustained High Economic Growth) ของไทย จะต้องควบคุมการคอร์รัปชันเชิงนโยบายด้วยการสร้างกติกาใหม่ที่ลดการเอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง การเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมืองให้กับประชาชน ปฏิรูปการเมืองให้นักการเมืองต้องดำเนินนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion)

เนื่องจากงานศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์โดยใช้หน่วยการวิเคราะห์ระดับจังหวัด ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นมุมมองในระดับมหภาค ดังนั้นข้อเสนอที่ได้จึงเป็นข้อเสนอแนะในภาพรวมของการกระจายอำนาจทางด้านการคลังที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในสภาพความเป็นจริง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างหลากหลายภายใต้บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะแต่ละท้องถิ่นอาจมีข้อจำกัดและเงื่อนไขที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ควรเพิ่มการวัดการกระจายอำนาจทางด้านการจ่าย (Expenditure Decentralization) เนื่องจากรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สะท้อนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นว่าใช้เงินงบประมาณเป็นอย่างไร ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ และการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นการสร้างให้เกิดความสามารถในการแข่งขันของท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด โดยอาจทำการศึกษาควบคู่กับการกระจายอำนาจทางด้านรายได้

บรรณานุกรม (Bibliography)

- Adefeso, H. A. (2014). Local decentralization and economic growth in Nigeria. *ACTA Universitatis Danubius*, Vol. 10, no. 3, pp. 102-115.
- Baskaran, T. and Feld, L. P. (2013). Fiscal decentralization and economic growth in OECD countries: Is there a relationship? *Public Finance Review*, 41(4), 421-445.

- Bodman, P. (2011). Fiscal decentralization and economic growth in the OECD. **Applied Economics**, 2011, 43, 3021–3035.
- Brennan, G. and Buchanan, J. M. (1980). **The Power to Tax: Analytical Foundations of a Fiscal Constitution**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chareongwongsak, K., (2015). Opportunities and obstacles of Thailand in becoming a high-income country. **The Academic Journal of Buriram Rajabhat University**. Vol. 7, no. 1, January-June 2015. 1-24.
- Chinnasri, W., Ruangsom, W. and Mala, T. (2015). Enchaining effectiveness in revenue collections of local authorities. **Journal of Politics and Governance**, Vol 6 No 1, Sep 2015-Feb 2016. 184-201.
- Filipetti, A. and Sacchi, A. (2016). Decentralization and economic growth reconsidered: the role of regional authority, **Environment and Planning C: Government and Policy**, 34(8), 1793-1824.
- Horrayangkul, C. and Wutthirong, C. (2003). Influence of fiscal decentralization factors on Thailand economic growth. **Journal of the Society of Researchers**, (18) Vol. 2 May-Aug 2003, 42-54.
- Jitsuchon, S. (2012). Thailand in a middle-income trap. **Thailand Development Research Institute Quarterly Review**, 27(2): 13–20.
- Jitsuchon, S. (2013). **The Public policy project to raise Thailand to escape the middle-income trap**. Good public policy support plan and Thai health promotion foundation. August, 44-47.
- Jitsuchon, S. (2014). **Enhancing Thailand's long-term economic growth: institutional perspectives and recommendations**, (Research Report). TDRI: Thailand Development Research Institute. 18-25.
- Krueathep, W. (2010). Myth of fiscal decentralization and macroeconomic growth: A case of Thailand, **Sripathum Review**, (10) Vol 1, Jan-Jun 2010, 60-74.
- Lockwood, B. (2006). **The Political Economy of Decentralization**. Handbook of Fiscal Federalism Cheltenham, 33–60.
- Musgrave, R. A. (1959). **The Theory of Public Finance**. McGraw-Hill, New York, 1959
- Nguyen, L. P. and Anwar S. (2011). Fiscal decentralization and economic growth in Vietnam, **Journal of the Asia Pacific Economy**, Vol. 16, No. 1, February 2011, 3–14.
- Oates, W. E. (1993). “Fiscal decentralization and economic development”, **National Tax Journal**, 46 (2): 237-243.
- Pattamasirawat, D. (2008). **Local public finance: gather research articles to increasing local empowerment** (3rd ed.). Bangkok. pp. 125-132.
- Phouthakannha, N., et al, (2020). Fiscal decentralization and economic growth in Thailand: A cross-region analysis, **International Journal of Financial Research**, Vol. 11, No. 1; 2020, 147-156.
- Tanchai, W., Kokpol, A., Itsarachaiyos, S., Hongnakorn, W., Suksek, A., Kingphong, P., et al. (2015). **The research project policy recommendation: innovation for revenue development of local government**. Bangkok: King Prajadhipok’s Institute. 7-44.

- Thawornkrai Wong, S., Sirilai, B. and Kedpittaya, T. (2011). **Step over middle income trap: The role of investment in infrastructure (Growth management for Thailand: The role of infrastructure)**. Bank of Thailand, 23-25.
- Varanyuwattana, S. (2011). **New ways of development for Thailand's local government Revenue**. College of Local Government Development, King Prajadhipok's Institute. 86-87.
- Wiwatchankij, T. (2005). **The effects of fiscal decentralization to local government on size of government under leviathan hypothesis: Thailand Case Study Between A.D. 1998-2002**. Master's Thesis. Thammasat University, Bangkok, 130.
- Wongsindhuwiseth, P. and Charunpipatkul, N. (2017). Middle income trap: economic traps a waiting through. **Economic Analysis Review: Bank of Thailand**, November 2017, 1-4.
- Yushkov, A. (2015). Fiscal decentralization and regional economic growth: theory, empirics, and the Russian experience. **Journal of Economics**, 1(4), 404-418.